

Notat

Fælles om udvikling af de sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser

Uddannelses- og Forskningsministeriet igangsatte ultimo 2014 et udviklingsprojekt med henblik på at sikre, at de sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser med virkning fra sommeroptaget 2016 har et indhold og en opbygning, der sikrer, at arbejdsmarkedet også i fremtiden kan aftage dimittender med relevante kompetencer.

Den daværende uddannelses- og forskningsminister offentliggjorde i maj 2015 beslutning om en justeret juridisk ramme for de 9 sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser, der udbydes på professionshøjskolerne. Beslutningen konkretiseres i notatet 'Juridisk ramme for de sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser med virkning fra sommeren 2016' (dateret 4. maj 2015)¹.

Dette papir er udarbejdet med opbakning fra en enig styregruppe bag udviklingen af de sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser.

I styregruppen indgår Danske Regioner, KL, Sundhedsstyrelsen, Sundhedskartellet, Danske Professionshøjskoler og Styrelsen for Videregående Uddannelser.

Papiret er det ene af tre centrale dokumenter, der tilsammen danner rammen for udviklingen af uddannelserne:

- Notatet 'Juridisk ramme for udviklingen af de sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser' (dateret den 4. maj 2015), jf. ovenfor.
- Notatet 'Fælles om udvikling af de sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser' (dateret den 25. august 2015).
- Notatet 'Retning for de monofaglige udviklingsgruppers arbejde' (dateret den 25. august 2015).

Dette papir er udarbejdet med henblik på at synliggøre, at parterne bag udviklingsprojektet er enige om en række pejlemærker og initiativer, der skal gennemføres som en del af udviklingsprojektet, men som ikke fastlægges i de juridiske dokumenter (uddannelsesbekendtgørelse, inkl. bilag, samt studieordning), der fastsætter rammer og indhold i uddannelserne. Papiret skal ses i sammenhæng med

¹ Notat, der beskriver den juridiske ramme for uddannelserne, kan læses via dette link:
<http://ufm.dk/aktuelt/nyheder/2015/filer/juridisk-ramme-for-de-sundhedsfaglige-professionsbacheloruddannelser.pdf>

25. august 2015

Styrelsen for Videregående
Uddannelser

Bredgade 43
1260 København K
Tel. 7231 7800
Fax 7231 7801
Mail uds@uds.dk
Web www.ufm.dk

CVR-nr. 3404 2012

Sagsbehandler
Susanne Bomholt Andersen
Tel. 72317862
Mail SBA@uds.dk

Ref.-nr. 14/020159-81

'Sundhedsuddannelser 2016 – retning for de monofaglige udviklingsgrupperes arbejde', der ligeledes er behandlet på Styregruppens møde den 17. august 2015.

Uddannelsernes rammebetingelser er grundlæggende uforandrede – varighed og akademisk niveau fastholdes uændret. Det vil således fortsat være uddannelser på bachelorniveau, der har en varighed på 3½ år, svarende til 210 ECTS. Udviklingen af uddannelser, der er omfattet af EU's direktiv om gensidig anerkendelse af uddannelser, vil ske inden for rammerne af dette direktiv.

Uddannelserne vil ligeledes indeholde både teoretisk undervisning og praktik/klinisk undervisning. Vægtningen mellem de to varierer fra uddannelse til uddannelse – og denne forskellighed mellem uddannelserne fastholdes, idet den nuværende vægtning mellem teori og praktik/klinisk undervisning forventes fastholdt.

Parterne i Styregruppen for udviklingsprojektet er enige om at samle kræfterne om udvikling af sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser, der i endnu højere grad end i dag sikrer uddannelsens relevans i relation til udviklingen i sundhedsvæsenet, og som har en robusthed, der sikrer, at uddannelserne løbende vil kunne imødegå fremtidens udfordringer og krav.

Uddannelserne tilrettelægges, således at udviklingen af uddannelserne som udgangspunkt kan ske inden for de gældende økonomiske rammer, og således at hensyn til tilrettelæggelsen af arbejdet i sundhedsvæsenet tilgodeses. Den kliniske del af uddannelsen (praktik) foregår i et sundhedsvæsen, hvis hovedformål i udgangspunktet ikke er uddannelse. Det indebærer en erkendelse af, at undervisningen på professionshøjskolen og læring i den kliniske praksis er to forskellige læringsrum, der begge har betydning for den samlede læreproces og uddannelserne som et hele. Dette stiller krav til undervisere og vejledere om at kunne koble de to læringsrum.

De 9 sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser uddanner dimittender til et meget bredt arbejdsmarked, der har betydelige fællestræk: Flertallet uddannes til det regionale og kommunale sundhedsvæsen, men også private virksomheder, almen praksis og det statslige arbejdsmarked er aftagere af de sundhedsfaglige professionsbachelorer, og i enkelte faggrupper udgør selvstændig praksis en væsentlig del af beskæftigelsesområdet.

Parterne er enige om at arbejde for at sikre den bedst mulige kvalitet i uddannelserne. Uddannelserne skal kunne tilrettelægges fleksibelt i et lokalt samarbejde med de relevante aftagere for at sikre gode rammer for løbende udvikling af uddannelserne og tilpasning til ændringer i arbejdsmarkedet. Indholdet i de sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser skal afspejle det behov for viden og kompetencer, som aktuelt efterspørges i sundhedsvæsenet, og samtidig skal uddannelserne give dimittenderne kompetencer, så de også vil kunne imødekomme og omstille sig til kommende behov i sundhedsvæsenet. Samtidig sikres et nationalt kompetenceniveau inden for rammerne af autorisationsmyndighedens krav.

Uddannelserne er generalistuddannelser, der kvalificerer til at kunne arbejde i et sundhedsvæsen i konstant udvikling, og hvor der stilles krav om både faglige og personlige kompetencer hos den enkelte medarbejder. Som kommende medarbejdere skal dimittenderne have en bred viden, der sikrer patientens sikkerhed og

kvalitet i pleje og behandling bl.a. ved at understøtte forløb, der går på tværs af specialer og sektorer og håndtering af borgere med behov for behandling og pleje på et højt fagligt niveau.

De studerende skal gennem uddannelsen tilegne sig stærke professionsfaglige kompetencer og skal med dette afsæt kunne indgå i tværfaglige og tværprofessionelle sammenhænge. Dimittenderne skal have såvel stærke teoretiske som stærke kliniske/praktiske kompetencer. Der er behov for, at studerende får styrket deres handlekompetencer. Parterne peger på det såkaldte 3. læringsrum (simulations-træning, færdighedslaboratorier m.v.) som en metode, der kan bidrage til at styrke koblinger mellem teori og praktik, og som understøtter udviklingen af de studerendes handlekompetencer.

De studerende skal i deres uddannelse lære at reflektere over og agere i de situationer, som de vil møde på arbejdsmarkedet, så de kan håndtere de forskellige situationer i klinisk praksis i samarbejde med de øvrige sundhedsprofessionelle, i overgangen mellem sektorer og med inddragelse af borgere, patienter og pårørende.

Styrelsen for Videregående
Uddannelser

De studerende skal derudover have metodiske og videnskabsteoretiske kompetence, der sikrer, at de kan bidrage til systematisk vidensbaseret, kvalitetssikring og udvikling af professionerne og sundhedsvæsenet.

1. Beskrivelse af arbejdsmarkedet for de sundhedsfaglige professionsbachelor generelt

Formålet med udvikling af de sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser er at sikre, at indhold og struktur for uddannelserne udvikles i takt med udviklingen på det arbejdsmarked, som professionsbachelorerne uddannes til. Dimittenderne skal gennem uddannelsen opnå tidssvarende og relevante kompetencer, så de efter endt uddannelse kan levere høj faglig kvalitet i plejen og behandlingen af borgere/patienter/brugere, og som sikrer, at de kan agere i et sundhedsvæsen med høj forandringshastighed.

Sundhedsvæsenet udvikler sig hurtigt i disse år. Det skal afspejle sig i de sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser. Udviklingen er såvel organisatorisk som indholdsmæssig i form af bl.a. ændrede sygdomsmønstre og af opgaver, der tilrettelægges og håndteres på nye måder, og teknologisk i form af nye behandlingsformer, der tages i brug. Det kalder på nye kompetencer hos de sundhedsprofessionelle i kontakten med borgere, patienter og brugere og i samarbejde på tværs af fagligheder og sektorer. Forskellen mellem kerneopgaverne og rammerne, der udføres indenfor på hhv. sygehuse og det nære sundhedsvæsen samt de regionale tilbud uden for sygehuse, bliver fortsat større. Der er behov for, at dette tydeliggøres i de sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser, således at de sundhedsprofessionelle kan håndtere opgaver i begge sektorer og på tværs af sektorer samt i den private sektor, herunder almen praksis.

Forebyggelse og sundhedsfremme vil få stadig større opmærksomhed bl.a. for at forebygge livsstilsbetingede sygdomme. Rehabilitering og genoptræning vil tilsvarende være et styrket fokusområde i sundhedsvæsenet i de kommende år.

De sundhedsprofessionelle vil møde en stigende kulturel diversitet i sammensætningen af patienter og borgere. Derfor er internationale og interkulturelle kompetencer vigtige i kommunikation og dialog om behandlingsforløbet.

2. Ændrede kompetencebehov som følge af ændret arbejdsmarked – indhold i uddannelserne

Ændringer i sundhedsvæsenet kalder på nye kompetencer hos de sundhedsprofessionelle i kontakten med borgere, patienter og brugere på tværs af fagligheder og sektorer. Kompetencer, der har en generisk karakter, som f.eks. situationsbestemt kommunikation, teknologiforståelse og gode samarbejdsevner på tværs af professioner og sektorer.

Accelererede patientforløb og kortere indlæggelsestider betyder, at mange patienter ikke længere er klassisk hospitaliserede. Borger og patienter skal tage stilling til langt mere, vælge til og fra og påtage sig og mestre opgaver i forhold til egen situation. Det kalder på en række nye kompetencer hos de sundhedsprofessionelle, herunder bl.a. i forhold til kontakt og samarbejde med patienter, borger og brugere og til samarbejde på tværs af professioner og sektorer.

Styrelsen for Videregående
Uddannelser

Der er derfor afgørende, at de tværfaglige og tværsektorielle elementer styrkes i de sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser. De styrkede tværfaglige og tværsektorielle kompetencer skal udvikles i et tæt samspil med professionsfaglige kompetencer hos den enkelte professionsbachelor.

Et øget krav om systematisk at kunne indsamle og anvende data i rette sammenhænge og til rette formål kalder på styrkede kompetencer til håndtering af data på en korrekt og sikker måde. Behovet for at sætte borgeren/patienten i centrum og sætte fokus på det sammenhængende patientforløb på tværs af specialer og sektorer stiller også krav om dette. Patientens sikkerhed er afgørende, hvilket også skal afspejles i uddannelserne.

Arbejdsmarkedsparate sundhedsfaglige dimittender skal kunne sætte deres viden i spil og anvende deres faglighed til at løse komplekse, kliniske problemstillinger. Uddannelserne skal tilrettelægges med et skarpt fokus på sammenhængende forløb, der binder teori og praktik/klinisk uddannelse sammen – både den kommunale, regionale, statslige og private sektor i relevant omfang - og giver de studerende erhvervsrettede og personlige kompetencer, så de får en god overgang til arbejdsmarkedet efter afsluttet uddannelse.

Studerende på en sundhedsfaglig professionsbacheloruddannelse skal opleve deres uddannelse som et fuldtidsstudium. Den enkelte skal udfordres til at realisere sit potentiale. Det stiller krav til uddannelse, praktiksteder/kliniske undervisningssteder og studerende på de sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser og nødvendiggør fokus på sammenhængen mellem uddannelse og arbejdsmarked og mellem praktik/klinisk undervisning og teoretisk undervisning i forhold til læring.

Det skal i de sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser sikres:

- At sundhedsvæsenets fokus på *patienten/borgeren i centrum* skal afspejles i både den teoretiske og den kliniske/praktiske undervisning og i samspillet mellem de to. Konkret skal det f.eks. styrkes gennem fokus på tværfagligt,

tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde; øget teknologiforståelse og teknologianvendelse samt *patientsikkerhed*.

- Fokus på styrkede praktiske/kliniske handlekompetencer og på kvalitet i praktikken gennem fokus på en systematisk kvalitetssikring af såvel praktikken som koblingen mellem de praktiske og teoretiske uddannelsesdele i de sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser.
- At uddannelserne tilrettelægges med en studieintensitet svarende til et *fuldtidsstudie* og med varierede læringsformer, der understøtter professionskompetencerne.

3. Implementering af de nye uddannelser

Det er en ambitiøs målsætning at gennemføre justeringen af de 9 sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser inden for den planlagte projektperiode og at gennemføre justeringen af 9 uddannelser synkront. Parterne er derfor enige om involvering og tæt dialog i de første år for at sikre god implementering.

Styrelsen for Videregående
Uddannelser

Parterne bakker op om, at professionshøjskolerne, som ansvarlige for udbud og tilrettelæggelse af uddannelserne, etablerer en *følgegruppe* for hver af de 9 uddannelser, der skal følge implementeringen af den første hele årgang af de uddannelser, der træder i kraft i sommeren 2016.